

ADEDE ARCHEOLOGISCH RAPPORT 562

**Archeologienota
DORENBOSBEEK
BRAKEL**

**PROGRAMMA VAN MAATREGELEN:
BUREAUONDERZOEK**

SEBASTIEN VAN WETTER

Colofon

Uitgever	ADEDE bvba
Jaar van uitgave	2020
Plaats van uitgave	Gent
Redactie	Sebastien Van Wetter & Janssens David
ISSN	2033-6810

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ADEDE bvba. ADEDE bvba is niet aansprakelijk voor eventuele schade voortvloeiend uit diens adviezen.

Inhoudsopgave

1	Gemotiveerd advies.....	- 4 -
2	Programma van maatregelen.....	- 6 -

1 Gemotiveerd advies

In het kader van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het dempen van de huidige loop van de Dorenbosbeek en de heraanleg van de historische bedding van deze beek, alsook de aanleg van een poel met overloop voor amfibieën en twee bruggetjes om de Dorenbosbeek over te steken te Opbrakel (Brakel), werd door ADEDE bvba een bureaustudie uitgevoerd in het kader van het opstellen van een archeologische nota met uitgesteld traject.

Het projectgebied ligt op een gemiddelde hoogte van zo'n 60m TAW in de Zwalmstreek, waar verschillende riviertjes zich een weg door het landschap banen om net voor Nederbrakel samen te vloeien tot de Zwalm. Ondanks het heuvelachtig karakter van de streek is het onderzoeksgebied zelf met een beperkte daling van ca. 3m over een afstand van 200m, als relatief vlak te omschrijven – zie bv. het meanderend karakter van de oorspronkelijke loop van de Dorenbosbeek dat duidelijk blijkt op enkele historische kaarten. Het gebied wordt in het zuiden ingesloten door een heuvelrug met historisch bosgebied.

Het onderzoeksgebied wordt volledig gekenmerkt door de beekvallei van de Dorenbosbeek. Verschillende bronnen geven aan dat het onderzoeksgebied moet worden gezien als een grotendeels drassige zone in het overstromingsgebied van zowel de historische loop als de kunstmatig verlegde loop van de Dorenbosbeek. Zo wijst bv. de gebruikte symboliek op de Topografische Kaart van Vandermaelen op een drassig gebied. De resultaten van het door Adede uitgevoerde landschappelijk bodemonderzoek tonen over grote delen van het onderzoeksgebied een sterk gereduceerde Cr-horizont wat wijst op een permanent waterverzadigde bodem. Een dergelijke natte landschappelijke context noopt tot de conclusie dat dit onderzoeksgebied niet als een geschikte locatie voor (pre)historische bewoning kan worden gezien. De archeologische verwachting wat betreft occupatiesporen wordt dan ook als eerder laag gezien en moet zich eerder richten op 'beekdalarcheologie'.

Beekdalarcheologie betreft een vrij recent aandachtspunt waarover uitvoerig geschreven wordt¹ en door verschillende archeologienota's verwezen wordt als argument² maar weinig toetsing kent aan de praktijk. Het potentieel van beekdalarcheologie ligt hem in het aantreffen van (veen)bruggen, voordenen, (knuppel)paden en overgangen; jacht- en visattributen: gevlochten fuiken, strikken, netten, viswieren, visstekers, aalkorven, loden kogels, klemmen, pijlen en harpoenen, restanten van transport via water: pramen/boten/kano's en aanlegsteigers,... Dit uit zich met andere woorden vooral in de vorm van

¹ Rensink, E. 2008

² Simons R. et al, 2016 – Van den Bosch, 2013 – Pape H.G., 2014- Van de Water A.E.M. et al, 2012

mobilia, die achtergelaten zijn in het beekdal – al dan niet bij wijze van rituele depositie. Hoewel dergelijke archeologische puntvondsten hun wetenschappelijke waarde niet hoeven te bewijzen blijft het problematisch hiernaar onderzoek te verrichten. Door de sporadische aard van hun voorkomen is er tot op vandaag geen prospectiemethodiek voor handen die in het kader van een opgelegde archeologienota te verantwoorden is vanuit de optiek van een kostenbatenanalyse.

De CAI-meldingen in deze regio worden gedomineerd door vondsten uit de Romeinse periode, hoewel ook de andere archeologische periodes zijn vertegenwoordigd – zij het in mindere mate. In principe zou deze vaststelling resulteren in een hoog archeologisch verwachtingsmodel wat betreft Romeinse archeologie en een eerder algemeen verwachtingspatroon voor de andere archeologische periodes, maar zoals hierboven al aangehaald is de landschappelijke context dermate dat occupatiesporen niet tot de verwachting behoren.

Op basis van de vergaarde informatie uit het bureauonderzoek en het landschappelijk bodemonderzoek blijkt het potentieel op kennisvermeerdering voor onderhavig onderzoeksgebied niet groot genoeg om een verderzetting van het archeologisch onderzoekstraject te kunnen verantwoorden. De baten van een verdergezet onderzoek kunnen onmogelijk opwegen tegen de kosten ervan. ADEDE bvba zal dan ook geen verder onderzoek adviseren waardoor deze archeologienota als volledig kan worden beschouwd.

2 Programma van maatregelen

Binnen het verslag van resultaten en bovenstaand gemotiveerd advies werd aangetoond dat het potentieel op waardevolle kenniswinst ontbreekt bij de uitvoer van verder archeologisch (voor)onderzoek. Volgens artikel “§5.2 van de Code van Goede Praktijk” is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen. Verdere maatregelen inzake archeologisch onderzoek worden dan ook – conform de Code van Goede Praktijk – niet voorgesteld.

Dit advies ontslaat de opdrachtgever, noch de aannemer van de geplande werken, niet van zijn verplichting om tijdens de bouwwerken rekening te houden met de wettelijke archeologische meldingsplecht. Eventuele toevalsvondsten dienen steeds gemeld te worden aan het agentschap Onroerend Erfgoed.